

ZPRAVODAJ

2/2023

NRB JE PARTNEREM EVROPSKÉ KOMISE, PROFITOVAT Z TOHO BUDOU ČESKÉ FIRMY

NRB se stala tzv. prováděcím partnerem Evropské komise, což jí umožní získat evropské zdroje i z tzv. nepřímo řízených programů EU bez zapojení třetích stran a bude tak schopna podpořit více podnikatelských projektů. [Více >>](#)

POTŘEBUJETE ZAFINANOVAT FOTOVOLTIKU? OD ZÁŘÍ VÝHODNĚ S NAŠÍM PROGRAMEM!

Nový program „Podřízené úvěry - NPO“ odstartuje již v polovině září. Malým a středním podnikům nabídne zvýhodněné úvěry, které budou moci využít k pořízení dlouhodobého majetku, jenž přispěje k tzv. zelené transformaci. Podporovaným projektem tak bude třeba i fotovoltaika. [Více >>](#)

CHCEME ZVÝŠIT PODÍL NÁVRATNÉ FORMY PODPORY NA EVROPSKOU ÚROVEŇ

Tomáš Nidetzký je od května letošního roku předsedou představenstva Národní rozvojové banky (NRB). Jeho cílem je posílit význam návratných finančních prostředků v české ekonomice, které budou dlouhodobě podporovat hospodářskou politiku státu. Současná dotační forma podpory ekonomiky je podle něj dlouhodobě neudržitelná a brání intenzivnějšímu využívání návratné formy podpory.

„Dotace, které jednorázově protečou ekonomikou, jsou ve své podstatě 'peníze sbohem' na rozdíl od návratných finančních nástrojů, které představují 'peníze na shledanou'. Současné programové období v rámci Evropské unie je poslední, kdy jsme čistí příjemci z evropských zdrojů. Tento velkorysý zdroj financování hospodářství tak brzy vyschne a je nejvyšší čas hledat jiné a udržitelné způsoby

financování ekonomiky,“ říká v rozhovoru pro Zpravodaj NRB. Řešením je právě navšňování zdrojů na poskytování návratných finančních prostředků, které mají opakovaně využití, na úkor dotací. Podobně, jako je tomu v Evropě, kde roční investice prostřednictvím finančních nástrojů tvoří jedno až dvě procenta HDP. V ČR dnes tento ukazatel dosahuje hodnoty pouze 0,2%.

Podle Tomáše Nidetzkého lze identifikovat dostatečně širokou škálu segmentů pro aplikaci finančních nástrojů, například v oblastech čisté a obnovitelné energetiky, digitalizace veřejné správy i soukromého sektoru, dopravní infrastruktury a mobility, aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, sociálního bydlení, digitalizace veřejné správy, kritických a strategických odvětví a infrastruktury, inovativních malých a středních

podniků, odpadového hospodářství, cirkulární ekonomiky a environmentální infrastruktury. „Strategickým rozhodnutím je tak spíše nastavení priority jednotlivým segmentům v návaznosti na priority hospodářské politiky státu,“ dodává Nidetzký s tím, že NRB je připravena hrát v novém systému podpory jednu z hlavních rolí.

[Celý rozhovor najdete na stranách 2-3 >>](#)

INVESTOVAT DO ÚSPOR ENERGIE SE VYPLATÍ

Firmy, které financují úsporná opatření ve svých podnicích bezúročnými úvěry od naší banky, si v průměru půjčují necelých 4,8 mil. Kč. Medián těchto námi poskytnutých úvěrů se pohybuje na úrovni 2,65 mil. Kč. Za tuto částku např. jeden z našich klientů

vyměnil u své výrobní a skladové haly dveře a okna, zateplil střechu a vyměnil starý kotel na topný olej za tepelné čerpadlo. Ročně tak uspoří na energiích přes 625 tisíc. Kč. Financujte úsporná opatření výhodně s námi i vy! [Program Nové úspory energie >>](#)

NÁRODNÍ ROZVOJOVÁ BANKA NABÍZÍ DLOUHODOBÉ ŘEŠENÍ PODPORY DOMÁCÍ EKONOMIKY

Ve funkci předsedy představenstva jste již 4 měsíce. Jak nyní, už jako člověk zevnitř banky, NRB vnímáte a kde vidíte příležitosti pro její další růst?

NRB je stejně jako celý bankovní systém v České republice stabilní finanční institucí. Banka má více než třicetiletou historii a její silnou stránkou je know how v oblasti záručních programů pro malé a střední podnikatele. V porovnání se stejnými institucemi v zahraničí je však potenciál Národní rozvojové banky jako partnera hospodářské politiky státu mnohem větší. Národní rozvojová banka by měla zaujmout podstatně ambicióznější postoj při tvorbě klíčových dokumentů a rozhodnutí, které vytvářejí podmínky pro využívání finančních nástrojů v České republice.

Jakou roli hrají často zmiňované finanční nástroje v podpoře hospodářského rozvoje České republiky?

Finanční nástroje představují v České republice dosud velmi minoritní alternativu vůči dominantnímu způsobu využívání evropských i národních zdrojů v podobě dotačního způsobu přerozdělování. Na rozdíl od dotace je finanční nástroj založen na přímé finanční návratnosti na úrovni jednotlivých projektů, a tím i revolvingovým charakteru celého programu podpory. Dotace, které jednorázově protečou ekonomikou, jsou ve své podstatě 'peníze sbohem' na rozdíl od návratných finančních nástrojů, které představují 'peníze na shledanou'. Současně programové období v rámci Evropské unie je poslední, kdy jsme čistí příjemci z evropských zdrojů. Tento velkorysý zdroj financování hospodářství tak brzy vyschne a je nejvyšší čas hledat jiné a udržitelné způsoby financování ekonomiky.

V úvodu jsme zmínili záruky, ale paleta finančních nástrojů je asi mnohem pestřejší?

Finanční nástroje jsou definovány jako přímo finančně návratný způsob financování projektů, který může nabývat jeden z pěti základních typů: záruka, půjčka, subvence úrokové sazby, přímý kapitálový vstup či jeho modifikace v podobě kvazi přímého kapitálového vstupu, projektový dluhopis. Obvyklá je též logicky zdůvodněná kombinace těchto pěti základních typů. Pro finanční nástroje je principiálně důležité, aby tyto zdroje nevytěsňovaly tržní produkty a služby nabízené standardně finančními institucemi. Role finančních nástrojů je komplementární, případně je jejich zaměření cíleno na řešení případů tržního selhání, které jsou pro standardní finanční instituce buď příliš rizikové, nebo málo výnosově atraktivní.

Často v rozhovorech zmiňujete potřebu změnit legislativní ukotvení NRB. Co by bylo přínosem této změny?

Národní rozvojová banka je speciální úvěrovou institucí ve vlastnictví státu, její role ke komerčním bankám je komplementární, ale přesto funguje plně a pouze pod standardním zákonem o bankách, podobně jako běžné komerční banky. To je do určité míry limitující pro plnění její role podporovatele hospodářské politiky státu, což se asi nejvíce projevuje v oblasti kapitálových požadavků. Navzdory faktu, že národní rozvojové banky jsou považovány za instituce důležité pro ekonomiku, není s ohledem na jejich úkoly a uspořádání vhodné jejich plně zahrnutí do bankovní regulace. Jedním z důvodů je, že nejsou obvykle oprávněny k přijímání vkladů. Argumentů pro vyjmutí institucí typu NRB z působnosti evropské kapitálové regulace CRD/CRR je však celá řada. Mimochodem jsme jedna z mála bank, která tento evropský standard nevyužívá.

Národní ekonomická rada vlády již před časem navrhla jako jedno z opatření k zefektivnění fungování státní správy sloučení dvou státních bank NRB a ČEB. Vnímáte to stejně?

Ano, integrace dvou státních bankovních institucí mi dává ekonomický smysl. Podle mého názoru by mělo jít ale o mnohem širší a strategickou úvahu ohledně institucionálního uspořádání podpory hospodářské politiky státu. Součástí transformace české a evropské ekonomiky, zasažených nejdříve covidem a následně válkou na Ukrajině, bude i transformace nejrůznějších státních institucí na podporu investic. To bude vyža-

dat nejen investice do těchto institucí s cílem připravit je na podporu investic, ale i mnohem širší úvahu o celkovém efektivním institucionálním uspořádání nejen Národní rozvojové banky.

Co konkrétně od integrace NRB a ČEB očekáváte?

NRB má v současné době dostatek kapitálu na poskytování záruční podpory. Pokud má NRB sehrát významnější úlohu například při financování infrastrukturních projektů, musí dojít k jeho navýšení. Krátkodobě by ten problém mohlo vyřešit právě spojení s Českou exportní bankou, dlouhodobě pak právě zmiňovaný speciální zákon. Výhody integrace dvou státních bank NRB a ČEB, které jsou bankovní instituce, mají z povahy věci nejvyšší potenciál synergických efektů ve třech oblastech: corporate governance, tedy správy společnosti, regulace a obchodního modelu. Z celé řady výhod, které integrace NRB a ČEB přinese, bych rád zmínil také zvýšení klientského komfortu v podobě rozšíření portfolia produktů, nižší administrativy, usnadnění komunikace, vytvoření komplementárních produktů a služeb apod.

Podpora české ekonomiky dnes ve velké míře probíhá skrze dotace. Je to podle vás správné?

Česká ekonomika je průmyslově vyspělá a exportně orientovaná. Bohužel je také silně dodatečně závislá. Objem poskytovaných dotací je díky zdrojům z evropských fondů dosud obrovský, ale je dlouhodobě neudržitelný. Nezdravou závislost investiční aktivity na dotacích fakticky dokumentuje

ta část HDP, která se týká investic. Můžeme si všimnout silné korelace s tím, jak probíhá programové období EU. Jsme investičně aktivní, pokud do ČR směřují evropské peníze, když neproudí, tak se neinvestuje. Řešením je právě navyšování zdrojů na poskytování návratných finančních prostředků, které mají opakovaně využít na úkor dotací. Podíváme-li se ale na čísla, tak se situace v tomto směru zatím spíše zhoršuje. Zatímco v minulém programovém období získala NRB od státu pro účely investování prostřednictvím návratných finančních nástrojů objem 22,5 mld. korun, v tomto období je to bohužel zatím jen nějakých 12,5 mld. korun, tedy výrazně méně.

V jakých oblastech vám dává smysl využití dotační formy podpory a kde naopak vidíte příležitost pro finanční nástroje, na které se specializuje NRB?

Dotační podpora se hodí v těch oblastech, které z podstaty své povahy negenerují zisk, ale přesto jsou pro hospodářskou politiku státu klíčové. Může jít například o oblast veřejného zdravotnictví, vzdělávání, sociálních služeb apod. Naopak běžnou činností podnikatelů je vhodné podporovat návratnými prostředky – zárukami, zvýhodněnými úvěry či kapitálovými vstupy, a to v těch oblastech, kde dochází k tržnímu selhání. To je třeba celý segment malého a středního podnikání z titulu větší citlivosti těchto podnikatelských subjektů na vývoj hospodářského cyklu a tím vyšší rizikovitosti pro financující banky. Větší férovost finančních nástrojů vůči tržnímu prostředí vyplývá z jejich definičních charakteristik, protože jsou aplikovány pro ekonomicky zdůvodnitelné projekty, s reálnou schopností dosažení požadované návratnosti.

Podpora ekonomiky prostřednictvím dotačních titulů je bezesporu rolí ministerstev a jimi řízených státních fondů. Jakou roli v systému podpory hospodářské politiky má hrát NRB?

V systému podpory hospodářské politiky vyspělých evropských zemí hrají národní rozvojové banky roli tzv. kompetenčních center. Stejně tak i v České republice by měla NRB být jediným místem pro vývoj, realizaci a správu finančních nástrojů, tedy tzv. kompetenčním centrem. Přestože je přechod od dotací k finančním nástrojům žádoucí, nedává žádnou logiku, aby si jednotlivá ministerstva a jejich státní fondy začaly zřizovat individuálně nákladné útvary pro vývoj, realizaci a správu finančních nástrojů. NRB se této oblasti věnuje přes třicet let, má s ní zkušenosti a roky budovanou institucionální znalost včetně technického zázemí. Rolí NRB je provádět důkladnou analýzu trhu a produktů za účelem poskytování vysoce efektivního produktového portfolia. Představa atomizace komplexního procesu spojeného s návratnými finančními nástroji, kdy se konkrétní řešení diskutují, navrhují, distribuují a zároveň nad nimi máte kontrolu po celou dobu jejich poskytování včetně následného vyhodnocení, obvykle není efektivní a je ekonomicky problematická. Zadavatel by

měl zasahovat do podoby produktu pouze okrajově. Cílovou odpovědnost za produktovou strategii by mělo nést právě kompetenční centrum.

Jak vidíte budoucí strategické směřování NRB?

Nová strategie banky se teprve formuje a musí ji ještě schválit náš akcionář. Tady bych nerad předbíhal. V každém případě jako každá strategie, i ta naše, bude růstová. Zaměřená na růst významu NRB v rámci podpory hospodářské politiky státu, růst velikosti banky a s tím související růst podílu návratných finančních nástrojů. Při pohledu na okolní země představují roční investice prostřednictvím finančních nástrojů jedno až dvě procenta HDP. V Česku dnes tento ukazatel dosahuje hodnoty 0,2%. Kromě jednoduché dostupnosti řady dotačních titulů, není žádný jiný důvod, aby Česká republika v tomto ukazateli tak výrazně zaostávala.

Jaké budou další oblasti zájmu NRB vedle tradiční podpory malého a středního podnikání?

Základním stavebním kamenem rozvojové politiky musí být hospodářská strategie státu, z jejichž strategických cílů se odvíjí obsah podpory a následně i její forma, tj. institucionální uspořádání, implementace a rozdělení nástrojů mezi jednotlivé instituce. Na základě zkušeností z realizace finančních nástrojů v zahraničí lze identifikovat dostatečně širokou škálu segmentů pro aplikaci finančních nástrojů, například v oblastech čisté a obnovitelné energetiky, energetické účinnosti budov, digitalizace veřejné správy i soukromého sektoru, inteligentních řešení, dopravní infrastruktury a mobility, aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, sociálního bydlení, podnikání a infrastruktury, digitalizace veřejné správy, kritických a strategických odvětví a infrastruktury, inovativních malých a středních podniků, odpadového hospodářství, cirkulární ekonomiky a vhodné environmentální infrastruktury. Strategickým rozhodnutím je tak spíše nastavení priority jednotlivým segmentům v návaznosti na priority hospodářské politiky státu.

Jak se po vašem příchodu bude banka měnit uvnitř?

Nedávná koronavirová krize poukázala na slabá místa NRB, zejména její vnitřní dluh, protože interní kapacity a systémy nejsou připraveny na další dynamický rozvoj. NRB má potenciál stát se hybatelem hospodářské politiky a partnerem nejen v oblasti podpory SME, ale i v oblasti výstavby infrastruktury a zelené tranzice. Investice a jejich podpora jsou dlouhodobou cestou k naplňování hospodářské politiky státu, protože k prosperitě se nedá prosperit. Součástí transformace české a evropské ekonomiky musí být i transformace státních institucí na podporu investic. NRB není výjimkou, a bude to vyžadovat nejen investice, ale i mnohem širší úvahu o celkovém

efektivním vnitřním i vnějším uspořádání.

Aktuálně se lámou programová období. Jaké produkty nabídne NRB podnikatelům v nejbližší době?

S příchodem nového programového období NRB již několik nových produktů spustila. Jedná se třeba o zvýhodněné financování podnikatelských projektů zaměřených na úspory energie nebo o program Transformace, který přináší podnikatelům z uhlíkových regionů bezúročně investiční úvěry na pořízení dlouhodobého majetku. V nejbližších měsících pak rozšíříme nabídku o podřízené zvýhodněné úvěry z Národního plánu obnovy, které budou určeny na financování tzv. zelených projektů včetně možnosti pořízení fotovoltaiky, po níž je v současné době zvýšená poptávka. Chystáme ale i tradiční záruční programy Expanze a InvestEU, které usnadní podnikatelům cestu k běžným úvěrům od komerčních bank.

Jak vidíte NRB v roce 2030?

NRB je proaktivní a respektovaný partner pro veřejný i soukromý sektor v oblasti tvorby a realizace hospodářské politiky státu. NRB je kompetenční centrum pro přípravu a správu finančních nástrojů podporující hospodářskou politiku v ČR. NRB je moderní a flexibilní finanční instituce nabízející rychlá a efektivní řešení na poli finančních a poradenských služeb. NRB je atraktivní zaměstnavatel nabízející smysluplnou práci, perspektivu profesního rozvoje a motivující finanční a pracovní prostředí. V číselném vyjádření to bude znamenat, že NRB má bilanční sumu minimálně 100 mld. Kč a je schopna dlouhodobě podporovat ekonomický rozvoj v ČR objemem finančních nástrojů ve výši minimálně 1% HDP ročně. «

PROČ FINANČNÍ NÁSTROJE? JAK MOC A KTERÉ?

Finanční nástroje představují moderní způsob podpory podnikatelských i nepodnikatelských subjektů z národních či nadnárodních zdrojů. Jejich cílem je podpořit životaschopné a smysluplné projekty a přispět tak k ekonomickému rozvoji země.

Hlavní výhodou finančních nástrojů je, že se prostředky na ně vymezené jednorázově nespotřebují jako u dotací, ale do systému se navrací a mohou být opakovaně znovu

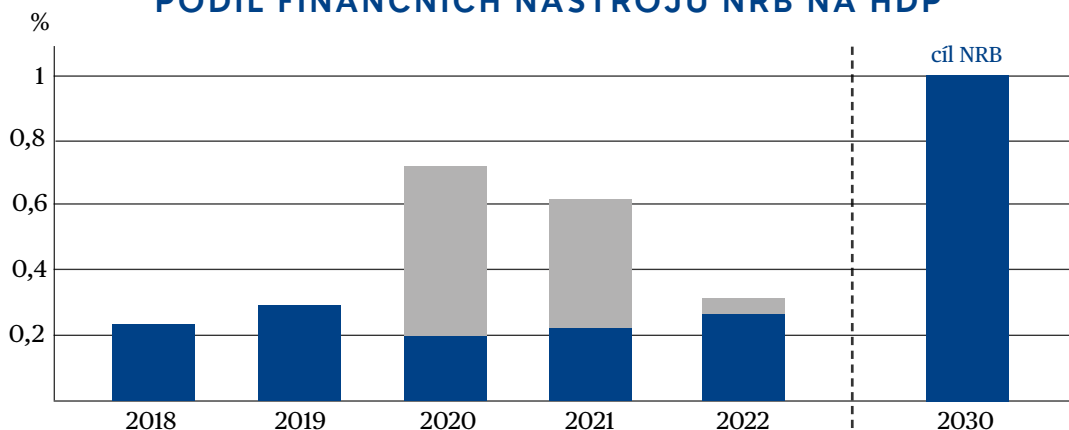
využity. Navíc vytvářejí rovné podmínky pro všechny subjekty a tím pádem nenarušují tržní prostředí. Dále jsou oproti dotacím konečnému příjemci k dispozici po delší časové období a již na začátku realizace samotného projektu. Jejich získání je rychlé (zpravidla v řádu několika týdnů) a administrativně méně náročné.

Role finančních nástrojů je komplexnější, případně je jejich zaměření cíle-

no na řešení případů tržního selhání, které jsou pro standardní finanční instituce buď příliš rizikové, nebo málo výnosově atraktivní.

V současné době podíl poskytnutých finančních nástrojů NRB na HDP se dlouhodobě pohybuje na úrovni 0,2% , což je pod průměrem EU. Přípravovaná strategie banky si klade za cíl tento podíl ve střednědobém horizontu navýšit min. na 1%.

PODÍL FINANČNÍCH NÁSTROJŮ NRB NA HDP

- tradiční finanční nástroje NRB poskytované v rámci běžných programů
- nárazové finanční nástroje NRB poskytované v rámci COVIDových programů

ZÁRUKA

Záruka je nejčastěji používaný nástroj při podpoře malých a středních podniků. Jedna koruna vložená do této formy podpory totiž dokáže vygenerovat až deset korun na investicích. Záruka NRB slouží k zaručení provozního či investičního úvěru u běžné komerční banky. Jde o nejjistější formu zajištění, což usnadní podnikateli přístup k financování. Dále pak může mít pozitivní vliv na výši úrokové sazby či další podmínky související s poskytnutím úvěru.

Aktuálně nabízíme:

- ✓ Záruka 2015 až 2023
- ✓ Vadium
- ✓ Inostart
- ✓ Záruka ZRS

Příklad z praxe:

Záruka NRB dala firmě Place Store Concept pevné zázemí >>

ZVÝHODNĚNÝ ÚVĚR

Zvýhodněný úvěr je většinou poskytován spolu s běžným komerčním úvěrem. U rizikovějších klientů (např. sociální podniky) či při podpoře určitých typů projektů (např. úspory energie, infrastruktura) může být poskytován samostatně. Takový úvěr lze získat za výhodnějších než tržních podmínek, tj. se sníženou nebo nulovou úrokovou sazbou, a nevztahují se na něj ani žádné další poplatky. Cílem je usnadnit podnikateli, příp. veřejnému subjektu přístup k financím a podpořit realizaci konkrétních typů projektů.

Aktuálně nabízíme:

- ✓ Transformace
- ✓ Úspory energie / Energ

Příklad z praxe:

Tekuté zlato z Chříče poteče díky NRB ve větším objemu >>

PROJEKTOVÝ DLUHOPIS

Projektový dluhopis představuje finanční nástroj, který je navržený k zajištění alternativního financování projektů při využití bankovní půjčky či grantu veřejného sektoru, obvykle pro financování přesně definovaného infrastrukturního projektu. NRB jej plánuje v budoucnu (v závislosti na tom, kdy vejde v účinnost zákon o NRB) zařadit do své nabídky. Tím by veřejnému sektoru dokázala dlouhodobě poskytovat velmi zajímavé zdroje na financování infrastruktury.

SUBVENCE ÚROKOVÉ SAZBY

Subvence úrokové sazby bývá doplňkem k zvýhodněnému úvěru, který vyžaduje spolufinancování komerční bankou. NRB pak zpětně proplácí část zaplacených úroků u komerčního úvěru a zlevňuje půjčené zdroje konečnému příjemci, nejčastěji podnikateli. Smyslem je podpořit investice firem a realizaci konkrétních typů projektů. Subvence úrokové sazby může být použita i u municipálních úvěrů s cílem zlevnit zdroje a motivovat je k investicím do infrastruktury.

KAPITÁLOVÝ VSTUP

Kapitálový vstup je zatím nejmladší finanční nástroj, který NRB firmám poskytuje. Dceřiná společnost Národní rozvojová investiční (NRI) nakupuje akcie malých a středních podniků na trhu Start Burzy cenných papírů Praha a tím jim poskytuje kapitál na další rozvoj. Přibližně po deseti letech dochází k odprodeji těchto akcií. Výhodou je, že poskytovatel zhodnotí vložené zdroje, a podnikatel získá potřebný kapitál jiným než dluhovým způsobem.

Aktuálně nabízíme:

- ✓ Rizikový kapitál - IPO fond

Příklad z praxe:

Náš byznys je o důvěře, tu jsme získali i vstupem na burzu, říká Ladislav Semetkovský >>